

УДК 81'255.4:06.068

Милан Дамјаноски**ОСВРТ ЗА НАГРАДАТА „ДРАГИ“**

Драги Михајловски со своето авторско творештво ја задолжи македонската книжевност и култура, но и даде свој огромен придонес во изградбата на современиот македонски јазик преку својата работа како книжевен преведувач. Само неговите преводи од англиски јазик на севкупното творештво на Вилијам Шекспир го ставија македонскиот јазик и култура рамо до рамо со другите светски јазици и култури, покажувајќи ја неговата зрелост и богатство на израз и лексика. Секако, во неговиот богат преведувачки опус мора да ги истакнеме и преводите на *Зајубениоџ рај* на Џон Милтон, англосаксонскиот еп *Беовулф* и песните на истакнати поети, како што се Вордсворт, Џон Дан, Шели, Вилијам Блејк и Т.С. Елиот, кои го збогатија познавањето и присуството на англиската книжевност во современата македонска култура.

За својот истакнат и плоден преведувачки труд Драги Михајловски е повеќепати наградуван со државни и книжевни награди, меѓу кои се истакнуваат Награда „Григор Прличев“ за препевот на епот *Зајубениоџ рај* од Милтон (1996), Награда „Зимски саем на книгата“ за препевот на сите сонети од Шекспир (2006), Награда „Кирил Пејчиновиќ“ за неговите многубројни препеви и преводи на дела од англосаксонската книжевност на македонски јазик. (2009), како и Наградата „Григор Прличев“ за препевот на *Ситје драми и сонети* од Шекспир (2013). Се разбира, дел од признанието што му се одаде со доделување на најзначајната државна награда „11 Октомври“ за животното дело од областа на културата и уметноста (2018), се должи и на неговиот преведувачки опус.

Иако во текот на својот живот и кариера како преведувач и професор по превод на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, како што може да видиме од горенаведеното, неговиот труд и придонес беа соодветно и

заслужено признати и наградувани, сепак, по неговото ненадејно заминување од животната сцена во февруари 2022 г., остана чувството дека треба да се најде начин да се зачува споменот за Драги Михајловски и неговото преведувачко наследство. Тоа, на еден спонтан начин, прво го направи издавачката куќа „Антолог“, на иницијатива на сопственикот Жарко Кујунџиски, која реши да ја воспостави наградата „Драги“ за најдобар книжевен превод во тековната година. Притоа, знаејќи дека името на Драги Михајловски стана синоним за врвен и креативен превод во нашата средина, се реши наградата, едноставно, да го носи неговото име, „Драги“.

Како прв чекор кон воспоставувањето и заживувањето на оваа награда, „Антолог“ во рамките на својот фестивал “Букстар“ во 2022 г., првото доделување на наградата го означи со нејзиното постхумно доделување на самиот Драги Михајловски, како признание за целиот негов животен опус, при што наградата ја примија членовите на најтесното семејство. Импулсот да се воспостави наградата како традиционална, продолжи и следната година, кога во јуни 2023 г. се донесе одлука да се распише конкурс на кој можеа да се пријават сите издавачи со преводи на македонски јазик на книжевни дела објавени меѓу двете награди. Воедно, се донесе одлука да се додели и интернационалната награда „Драги“ за најзначаен превод на македонски автор на странски јазик. Тоа што треба да се истакне е дека, иако во својата прва година Наградата „Драги“ не доби поддршка од државните и градските институции, таа беше целосно поддржана од страна на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“. Последователно, беше потпишан и Меморандум за соработка, според кој организирањето и доделувањето на наградата во иднина ќе биде правено во блиска соработка меѓу Филолошкиот факултет и „Антолог“.

Комисијата за доделување на наградата ја сочинуваа Јана Михајловска (библиотекар и претседател на Библиотекарското здружение на Македонија; претставник на семејството на Драги Михајловски), проф. д-р Лидија Капушевска-Дракулевска (професор на Катедрата за општа и компаративна книжевност и книжевна критичарка и теоретичарка) и проф. д-р Милан

Дамјаноски (професор на Катедрата за англиски јазик и книжевност и преведувач). На конститутивната средба членовите на Комисијата ги разгледаа доставените книги и разговараа во врска со процедурата околу изборот и начинот на работа на Комисијата. Беше донесена одлука жирирањето да се одвива во три круга, а на почетокот за наградата „Драги“ се номинираа триесет и девет преведувачи од седумнаесет издавачи и две приватни изданија. По двата круга на избор, Комисијата во најтесниот круг за наградата ги избра следните петмина преведувачи: Анастасија Ѓурчинова за преводот од италијански јазик на *Пет куси романи и неколку раскази* од Наталија Гинзбург („Артконект“), Златко Панзов за преводот од унгарски јазик на *Заробеништво* од Ѓерѓ Шпиро („Артконект“), Иван Шопов за преводот од хрватски јазик на *На работи од ѝамайои* од Мирослав Крлежа („Бејемои“), Љубица Арсовска за преводот од англиски јазик на *Елизабет Финч* од Џулијан Барнс („Артконект“) и Никола Ѓелинчески за преводот од шпански јазик на *Прејтесни на ѝосишиански и друѝи ѝесни* од Хорхенрике Адум („Алеф публикации“).

Официјалната церемонија за доделувањето на наградите се одржа во рамките на книжевниот фестивал „Букстар“ на 3 октомври 2023 година, во аулата на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, во присуство на семејството на Драги Михајловски, на голем број на негови колеги и студенти, како и на почитувачи на неговиот лик и дело. На почетокот од настанот, свое пригодно обраќање имаше деканот, проф. д-р Владимир Мартиновски, по што се пристапи кон потпишувањето на меморандумот за соработка меѓу Филолошкиот факултет и „Антолог“. Потоа следеше прикажување на кусо видео за Наградата, при што беа претставени и петте финалисти, како и членовите на Комисијата.

Во вториот дел од манифестацијата, се премина кон доделувањето на наградите, при што проф. д-р Милан Дамјаноски ја додели интернационалната награда „Драги“ за најзначаен превод на македонски автор на странски јазик на преведувачката Александра Јоаниду за преводот на книгата *Мојои маж* од Румена Бужаровска на грчки јазик. Добитничката Александра Јоаниду беше присутна и ја прими наградата, по што се обрати на македонски јазик и говореше за своето искуство со преводот и приемот на *Мојои маж* од Румена Бужаровска, која, исто така, накусо се осврна на значењето на оваа награда.

Како последен дел од манифестацијата, проф. д-р Лидија Капушевска свечено го прогласи добитникот на наградата „Драги“ за 2023 година. Комисијата имаше мошне тешка и одговорна задача да одбере еден добитник на наградата, но сепак, едногласно донесе одлука таа да му се додели на Златко Панзов, за неговиот превод од унгарски јазик на книгата *Заробенништво* од Ѓерѓ Шпиро, во издание на „Артконект“.

„Златко Панзов успешно се справил со предизвиците на преведувањето и сосема солидно го пренел историскиот, нималку лесен, дискурс во духот на македонскиот јазик. Преводот на ова волуминозно дело, и по обем, и по содржина, несомнено, изискува голем труд, посветеност и истражувачка работа. Дијалозите се спонтани, а драматичното преплетување на историските факти и фикцијата, во симбиоза со психологијата на главниот лик, нудат несекојдневно читателско искуство.“, се вели во Одлуката.

Мора да се истакне дека Комисијата за доделување на наградата „Драги“ едногласно реши да му се додели и специјална признание-плакета за продолжување на преведувачката традиција и на креативниот дух на Драги Михајловски. Јана Михајловска, ќерката на драги Михајловски, му ја додели оваа плакета на Никола Ѓелинчески за неговиот превод од шпански јазик на *Претходни на постојански и друѓи песни* од Хорхенрике Адум, во издание на „Алеф публикации“. Комисијата заклучи дека „Ѓелинчески храбро и бескомпромисно ја продолжува традицијата на преводот како метакреација и со тоа придонесува за збогатување на македонскиот јазик. Нешто за што Драги Михајловски беше ненадминат мајстор, но и учител кој својот креативен дух им го пренесе на новите генерации чиј претставник е Никола Ѓелинчески.“

Комисијата, на крај, изрази и благодарност до издавачката куќа „Антолог“ од Скопје и до сите преведувачи и издавачи кои учествуваа на конкурсот за Наградата „Драги“. На сите им посака успех на следните конкурси, а на наградата „Драги“, која годинава, некако природно, се вдоми на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје, каде што Драги Михајловски го помина целиот свој работен стаж, ѝ посака долговечност.

Milan Damjanoski

ON THE AWARD FOR LITERARY TRANSLATION “DRAGI”

Abstract

This article is dedicated to the newly established award for literary translation dedicated to the memory of our esteemed professor and translator Dragi Mihajlovs-

ki. It provides an overview of the background and the origin of the award, sparked by the passing of Dragi Mihajlovski in 2022. Furthermore, it details the selection and awarding process for the first annual “Dragi” Award in 2023, as well as the official ceremony held at the Blazhe Koneski Faculty of Philology in Skopje. Finally, the winners of the national and international award, Zlatko Panzov and Alexandra Ioannidou are presented.

Key words: Dragi Mihajlovski, “Dragi” Award, award for literary translation, Faculty of Philology, “Antolog”

Клучни зборови: Драги Михајловски, Награда „Драги“, награда за книжевен превод, Филолошки факултет, „Антолог“